

Telegrafulu este Daminec'a si Joi'a la fie-care d'oue septemani cu adausulu Foisio'rei — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditura 'a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adreseate câtra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte pârti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a d'ou'a ôra cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Sabiiu 31 Ianuaru.

Este curiosu joculu diplomatiloru. Nici odata nu putemu noi cestilalti muritori sci pre unde si cum ne aflâmu. Déca cetimu si ne multiamimu cu ce cetimu in diurnalulu cutare d. e. despre pactulu dualisticu cum are sa remana séu sa se conformeze in viitoriu, apoi nisce *bagatele* de greutâti si diferentie între Cislaitani'a si Translaitani'a mai facu dincôci si dincolo scrupuli. Incolo, lucrurile se desfasiura si se desvôlta asiâ de bine, încâtu dominatiunea sistemului de astadi este asigurata pre vecii veciloru. Pune inse din mâna diurnalulu din care se vede numai „*dile cu sôre si de serbatôre*“ si ia altulu, carele te asigura de a fi informatu din *isvôrele cele mai secure*, si ce vei vedé ? „Ministeriulu din Vien'a, si celu mare si celu micu, se clatina. Inca *d'oue dile* si trebuie sa se dnea si sa faca locu unui de cutare colôre“, precum e si diurnalulu, „bine informatu“, de colôre centralistica; ori federalistica, déca diurnalulu „informatu“ este federalisticu. —

Ministeriulu din Pest'a ?

Despre acest'a nu spune inca nimenea ca are de cugetu sa „plece“, dara se spune ca partid'a, pre care se radima, adeca partid'a numita *liberale*, se derima; ca vechii deakisti au legaturi cu Vien'a, pre cându ceilalti nu voru sa mai scie de legatur'a acest'a, ci numai de banca natiunale propria, vama deosebita pentru tierile corônei, in fine, rendu pre rendu, déca nu tocma, dara aprôpe *uniune personale* si nimic'a mai departe cu ceealalta jumetate cislaitana a monarchiei.

Déca trece omulu la politic'a esterna se afla inaintea unui labirintu formalu, fâra de firulu ariadnicu a mâna. Acî pacea, dicu unele diurnale, este asigurata si cânta osane succesului diplomaticu alu politicei ministerului nostru de esterne. Altele, spunu ca reservistii se conchiama si cutare si cutare trupa este avisata sa plece. Altele spunu ca isvôrele nelinisciriloru de astadi, insurgentii din Bosni'a si Erzegovin'a, suntu strimtorate de turci si insurgentii nu voru avé incatrâu decâtu sa se plece turciloru. Altele vorbescu de constelatiuni mari politice la cari puterile cele mai mari iau pusetiuni provocatôre si amenintatôre. Puterile cele *mici*, precum suntu principatele de pe josulu Dunarei, acî se intielege si Romani'a, suntu aprôpe sa explodeze. Serbii voru sa alunge pre *Milanu*, Romanii pre *Carolu* si asiâ mai departe.

Cine sa se scie orientâ in acestu chaosu ? Diplomatia interna si esterna tace si face. Ea 'si pune organele sa cânte pace si linisce si asuda singura in luptele, la noi, între Cissi Translaitani'a, spre a obli orice diferentia între aceste d'oue pârti. Este fôrte probabilu ca ea nu va trece cu vederea, ca pre lângã diversele diferentia între Cislaitani'a si Translaitani'a mai resaru de unu tempu incôce si cestiuni laterale, cari se discuta inca cu usile incuiate, va se dica, cari inca nu suntu mature de publicitate; ca opusetiunea cehica face nôue incercâri pentru eluptarea valôrei dreptului de statu alu Boemiei in concertulu grupelor cu dreptu de statu deosebitu. Cumca incercârile aceste si nemultiamirile câte se mai arata singuratece între diversele natiunitâti, dincôci si dincolo, nu voru remané fâra influentia asupr'a activitâ-

tiei barbatiloru de statu, este de crediutu; inse cu tóta influenti'a, déca pârtile nemultiamite nu voru fi concentrate asupr'a adeveratelor loru interese si nu se voru folosi de ocaziune, voru remané pre josu si acum cá si de alte dâti. De aceea, cá sa venimu sa vorbimu in specialu despre noi, aru trebui cá acum in graba sa ne cugetâmu ce avemu sa facemu, sa nu ne inglodâmu, cá si de alta data, in confusiunea unoru numiri de sisteme, fâra de a le apretia practicabilitatea si sa discutâmu cu sânge rece despre o tienuta, care ni se va paré mai buna si in folosulu nostru.

Politic'a esterna s'aru paré ca pre noi nu ne atinge de locu si de aceea nici n'aru trebui sa ne indreptâmu atentia asupr'a ei. Avemu ministru de esterne, védi'a elu ce va face cu ceilalti diplomati din lume, spargasi elu capulu si aduca elu chiaritate in chaosulu de care amintiramu mai susu.

Sa credemu inse organelor ministeriului nostru de esterne pre cuventu, nu putemu, pentruca, déca nu vedemu, audimu, celu putienu, ca se *facu* dispusetiuni militare. Firesce, noi nu le scimu scopulu, dara fiinduca la unele fruntarie ale nôstre revolutiunea nu e suprimata, ba togma acum cetimu ca insurgentii pre o linia dela Brodulu turcescu pâna la confinele dalmatine turcescu au facutu o miscare comuna si au alungatu pre turci din pusetiunile loru; togma cetimu ca insurgentii nu dau nici unu crediementu promisiuniloru turcescu: este fôrte probabilu, ca statulu nostru nu va puté stâ indelungu cu mânile in sinu, pentruca foculu carele arde cas'a vecinului nemijlocitu aru puté aruncá scantei si in coperisiulu casei nôstre. De alta parte turcii, cari aru trebui sa fia cei mai circumspecti, ataca in repetite renduri teritoriulu celu pacinicu alu Austro-Ungariei si traiescu, asiâ dicendu, in mania cu tôte populatiunile crestine ce i incungiura.

Va se dica, ei voru cu deasil'a sa provôce incurcaturi câtu de multe si sa pôte cá in urma sa li se faca si pre voia. Pre calea acest'a venimu inse la intrebarea ce, va fi atunci de facutu? câci cetimu mai in tôte dilele, ca Russi'a pare a se pregati pentru evenimente seriôse in orientu si ca aru fi intrevenitu (?) la cabinetulu din Londonu pentru lucruri cari in Vien'a inca nu suntu cunoscute, dara cari in Vien'a cu tôte aceste au provocatu (?) suspiciuni

In adeveru, cându Russi'a s'aru puté intielege cu Angli'a, orientulu ni aru deschide nisce panorame politice, cari aru puté pune pre multi pre gânduri.

Din tôte vorbele si semnele de soiulu celoru de susu putemu sa venimu si noi nediplomatii sa presupunemu ca ceva trebuie sa fia, câci déca n'aru fi, nu aru sburâ atâtea faime prin aeru etc. etc.

In partea acest'a a politicei noi putienu vomu influentiâ, fiindu ca avemu mai multu rolulu de privitori; altii suntu chiamati se între in desvoltarea evenimentelor. Inse bine este sa nu scapamu din vedere nici noi cursulu acestor mari evenimente, câci déca ele nu au alta, au influentia asupr'a afaceriloru nôstre economice.

Ministeriulu din Romani'a se complotase, dupa o telegrama din Bucu-

resci dela 10 Fauru asiâ: loculu vacantu alu min V. Boerescu, la esterne, 'lu ocupase *Costaforu*, fostu agentu diplomaticu la Vien'a si Berlinu si, dupa retragerea lui *Cantacuzino* dela finance, intrase in acelasi ministeriu *Stratu*. Nu trece decâtu o di si cetimu alte depesie din Bucurescu si adeca, ca in urm'a votului de blamu datu de senatu ministerulu de instructiune, a demisionatu cabinetulu *Catargiu* intregu. Principele, se dice mai departe, a insarcinatu, pre presiedintele camerei si pre vicepresiedintii senatului, cu compunerea noului cabinetu. Alta depesia din aceea di spune, ca senatulu a votatu incredere lui *Catargiu* si acest'a luâ asuprasi formarea unui cabinetu nou, in care *Balaceanu* e ministru de esterne, *Stratu* de finance si *Carpu* de culte si instructiunea publica. Celelalte portfoiuri ministeriale remânu in mânilor celoru de mai nainte.

Sabiiu 29 Ianuaru.

Catenele feudalistice si legaturile urbariali, s'au frântu cu ajutoriulu lui Ddiu demultu; beneficiile inse, care le-au trasu nobilii si corporatiunile invescute cu drepturi nobilitarie, din pusetiunea loru de mai inainte, exista in parte inca pâna in diu'a de adi. — Astfelu suntu drepturile de crijmaritu, moraritu s. a. care le esercéza fostii domni pâna in diu'a de adi, in comunele subjugate urbarialitatei. Si unde, cum-va nu le esercéza si nu le-a exercitatii nici odata, acolo se încérca fostii domni — nesaturati cu multele despagubiri inghitite pâna acum din vistieri'a statului — a si le insusi acum, sub pretestulu asiâ numitei *limitatiuni*. —

Limitatiunea in sine, si conformu destinatiuniloru legei, nu e altu ce-va, decâtu fipsarea anume a tempului dintr'unu anu si a ordinei, in care fia-care dintre mai multi proprietari nobilitari, sa-si esercéze eschisivu pentru sine, cutare beneficiu regalu — indeosebi dreptulu de crijmaritu — intr'o comuna urbariale. — Va se dica, limitatiunea e regularea fapticei usuari, a cutârui beneficiu regalu; si prin urmare regularea acest'a pôte avea numai acolo locu si sensu, unde usuarea acest'a faptica — cá factorulu ce e de a se regulâ — exista. — Dar minune, ca domni nostri ceru si oficiele cercuali politice le si incuviintiéza limitatiune — regularea folosintiei — acolo unde folosintia *lipsesce* de totu; si apoi dupa ce s'au limitatu aceea ce n'a existatu — oficiulu limitatoriu trebuie sa-si indeplineasca limitatiunea, si prin manevr'a acest'a, introduce pre domni in folosintia unoru drepturi, cari nu le-au avutu si nu le-au exercitatii nici cându, si care altcum pre calea legei, celei ordinare, nici cându nu s'aru puté aduce la valôre.

Procederea acest'a ilegale, aduce mare dauna pentru comunele nôstre foste urbariale si de aceea ne tienemu de o datorita sânta, sa le luminâmu in privintia acest'a; cá venindu in pusetiune de a se aperâ in contr'a vre-unéi încercâri de felulu acest'a sa cunôsca celu putienu destinatiunile legei.

Mai întâiu e unu principiu necontestabilu si urmatoriu de sine din despartirea justitiei de administratiune cá oficiele administrative, de care se tienu negresitu si oficiele cercuali po-

litice, nu suntu si nu potu fi chiamate de a pertractâ si decide cestiuni de dreptu; ci acestea cadu singuru numai in competintia judecatorielor regii. Totu atât'a de adeveratu si necontestabilu e, ca cestiunea introducerei cui-va in folosintia unui dreptu, pre care pâna acuma nu l'a folositu e cestiune de dreptu, prin urmare, cade in competintia judecatorielor regii si nici decum a oficielor administrative!

De alta parte ingrisesce legea, cá nimenea sa nu póta fi instrainatu dela judecatoriulu seu competente.

Din cele premise resulta deci: ca limitatiunea numai acolo pôte avé locu in sensulu legei, unde fostii domni se afla in folosintia beneficiiloru de limitatu.

Mai departe, ca incercarea de a introduce pre fostii domni sub pretestulu limitatiunei, in folosintia unui dreptu séu beneficiu pâna acî nefolositu, e contraria nu numai legei, dar' chiaru si ratiunei sanatosé, dupa ce limitati'a are se reguleze folosintia esistinta, iér'a nu prin regularea unui ce ne esistentu, se *procure* folosintia. In fine ca oficiele administrative, suntu déjà chiamate de a indepliní limitati'a in sensulu celu adeveratu alu cuventului nu suntu si nu potu fi in dreptu, de a procurâ ele insusi folosintia; ci acest'a fiindu cestiune curatu de dreptu, cade in competintia judecatorioru regii —

Cumca sensulu espusu de noi, este sensulu celu adeveratu alu limitatiunei: acest'a se pôte vedé apriatu din lege appr: P. III S 32 etc. — Totu in sensulu acest'a se esprima si § 31 alu Patt. imp. din 21 Iuniu 1854, carele conserva fostiloru domni dreptulu de cârcimaritu, numai in mesur'a aceea, in carea l'a folositu pâna la anulu epocalu 1848. Asemenea incredintieza § citatu, competintiei oficielor administrative, numai deciderea in cestiuni de cêrta asupr'a folosintiei faptice, nici decum inse si in cestiuni de dreptu, spre folosintia. —

Dar' chiaru si in comunele acelea unde fostii boieri folosescu si de presentu faptice dreptulu de cârcimaritu si unde astfelu limitatiunea e la loculu seu, inca se scurtéza de regula fostii coloni in competintia loru, de a puté exerciâ eschisivu pentru sine, resp. comuna, dreptulu de cârcimaritu in asiâ numitulu patrariu liberu. Pentruca domni si cu ei asemenea si oficiele administrative, interpretéza normativele resp. legali totu in favorulu fostiloru domni astfelu: ca acesti din urma chiaru si in patrariulu acest'a alu jobagiloru, se póta exerciâ si ei dimpreuna cu jobagii, dreptulu de cârcimaritu. In sensulu ord. urbar. pentru Transilvani'a III: 8. inse fostii domni, numai acolo au dreptu de a exerciâ dreptulu de cârcimaritu si in patrariulu acest'a impreuna cu fostii jobagi, unde pos du birturi proprii, intocmite pentru pasageri si iérasi, numai in birturile aceste potu contiené cârcimaritul si in patrariulu numitu liberu.

Dupa cum se vede din cele espuse, intru câtu suntu de nefavorabile determinatiunile legali, ce le avemu in privintia dreptului de crijmaritu; intru atât'a mai nefavorabile se aplica ele in pracsã. Si giurstaarea acest'a pôte fi de mare dauna pentru fostii coloni; déca nu-si voru

deschide ochii pâna ce nu va fi pré tardiu!

Aru face bine si legislatiunea aducendu odata si in privint'a acést'a o lege chiara si medilocindu total'a abolire si a remasitieloru feudalistiche, inca esistente.

Revist'a politica.

In politic'a interna a statului nostru cronicariulu dilei are numai putiene momente demne de inregistratu. In diet'a Ungariei se discuta legea despre monopolulu tabacului si e curiosu a vedé, cum barbatii cari de pre bancele opositiunei combateau cu veemintia monopolulu tabacului, astadi nu numai ca-lu sustienu, ci 'lu inasprescu si mai tare de cum a fostu. Tendint'a acést'a se vede in unii paragrafi indreptati contr'a contrabandei de tabacu.

Dupa o impartasire oficiósa Majestatea Sea Imperatulu se invoiesce prea bucurosu a aprobá substernerea unui proiectu de lege despre inarticularea memoriei lui Deák. Ministrulu presiedinte Tisza, dupa cum ni spunu organele publice din Budapest'a, a si substernutu partidei sele acestu proiectu.

Faimela despre crise in sinulu ministeriului austriacu nu incéta de a nelinisei opiniunea publica. Intre ministeriu si deputati armonia e turburata. Prelanga conventiunea incheiata cu Romani'a care, dupa cum se scie, a intempinat intre deputati o opositiune asiá de mare, incátu ministeriulu se vediu necesitatu a face din primirea acestui tratatu cestiune de cabinetu, mai veni si legea de competintie, care dupa o discussiune iritata nu se supuse desbaterei speciali. Situatiunea e ingreunata mai multu prin pertractárele de complanare ce voru reincepe curendu.

Atentiunea publica e indreptata mai multu spre tabaculu si astépta ulteriór'a desvoltare a lucrurilor. Un'a din coasecuentiele ce deriva din primirea notei lui Andrassy de cátra guvernulu otomanu este aceea, ca puterile, cari au svatuitu pre Pórt'a cu atát'a intetire sa primésca reformele proiectate, au luatú óre-si cum „indatorirea morale“ de a sugrumá insurrectiunea, déca Pórt'a nu va puté pacificá provinciile rescalate. Cea mai mare parte a indatoriei se atribue acelei puteri, care a initiatu actiunea si a formulatu proiectele de reforme. Interventiunea militara in Bosni'a sta la usia. Russi'a pandesce momentulu actiunei ei.

Cumca se pregatescu lucruri extraordinarie se vede si de acolo, ca intre comand'a militara din Gratiu si ministeriulu de resbelu s'a desvoltatu de unu tempu incóce o comunicatiune viua. Siefulu statului maioru din Gratiu si petrece totu tempulu calatorindu dela Vien'a la Gratiu si dela Gratiu la Vien'a.

De curendu s'au tramisu 48,000 paturi de câmpu la Dalmati'a si 4 baterii la Lugosiu. Mai curiosu e ca regimentulu ce garnisonéza in Klagenfurt a primitu ordinu de plecarea la Sissek. Comand'a cetátiei din Esseg a primitu ordinu sa faca dispositiuni pentru garnisonarea de 8000 barbati. Regimentulu 39 de infanteria marele principe Alexis, care fu inainte cu 4 luni stramutatu dela Vien'a la Esseg, pléca inca in lun'a acést'a la Brood. Comand'a generale din Agramu a substernutu inca la 13 Decembre anulu trecut unu memoriu impreuna cu planurile si preliminariile de spese pentru fortificarea si armarea Petruvaradinului Essegului si Brodului si a Gradiski.

Dupa „Kelet népe“ Romani'a a anunsiatu Portiei tributulu. Se dice ca Pórt'a vedindu-se in perplesitate financiale a cerutu dela Romani'a solvirea tributulu de 60,000 galbini inainte de terminu. Guvernulu románu a

respunsu intr'o nota, ca nu va solvi tributulu in modu anticipativu, ba nu-lu va solvi mai multu. Declariatiunea acést'a s'a motivatu astteliu, ca Romani'a nu platesce tributulu fara conditiune. S'a statoritu prin tractatu, ca tributulu e numai o recompensatiune pentru indatorirea ce a luatú Pórt'a asupr'a sea de a scuti statulu románu contr'a atacurilor ce i aru face puterile straine. Acum inse s'a constatatú, ca Turci'a nu e capabila nice sa sugrumé o rescóla locala, dreptu acea Romani'a s'a convinsu, ca pe viitoru nu mai póte contá pre scutulu Turciei. De vreme ce inse Pórt'a nu-si póte implini datorint'a fatia de Romani'a, guvernulu románu se vede dispensatu de indatorirea sea si nu va mai plati tributulu.

In Parisu a aparutu in dilele din urma o scriere volanta politica de unu anonimu cu titlulu „Franci'a si Germani'a in primavér'a cea mai de aprópe.“ Acést'a scriere a facutu prin limbajulu seu seriosu si pacificu sensatiune in amendóue tierile si a fostu apretiatá. Interesulu se maresce prin aceea, ca autorulu anonimu trage in sfer'a consideratiuniloru sele si cestiunea orientale. Autorulu discutandu mai intáiu complicatiunea amenintátoria între Franci'a si Germani'a din primavér'a trecuta si dovedindu, ca pericolulu de resbelu a disparutu numai dupa ce depesi'a lui Gorciakoff si imperatulu Alesandru a venitu la Berlinu, se pronuncie intr'acolo, ca prin luarea flamurei de resbelu in Berlinu s'a datú semnulu pentru revólt'a din Erzegovin'a.

Germani'a aflându-se in positiunea neplacuta, de a indepartá dela sine doi inimi, radica bratiulu spre a lovi pre unulu, pre Franci'a, dara Russi'a care o lovece in flanca, o mulcomesce; urmarea de aci este diversiunea politice germáne spre orientu, cu scopulu de a tiené acolo pre Russi'a in siacu radicanu influint'a Austriei. Indata ce cresce acést'a influintia, antagonismulu ambelor puteri trebuie sa se ivésca. Pre o parte Austro-Ungari'a, pre care Germani'a o impinge spre orientu, de alta parte Russi'a, care nu admite sa se esploateze urmárele evenimenteloru din 1866 si 1870 in pagub'a sea. Intrebarea decisiva e: fi-va Austri'a in stare sa se retraga dela o interventiuone militara acum cându lucrurile au ajunsu atátu de departe? Déca mai inainte erá vorb'a de o interventiuone contr'a insurgentiloru, acést'a s'aru puté întórce contr'a Turciei, o eventualitate acést'a, la care usioru ne putem astéptá, déca Turci'a nu va fi in stare sa esecute reformele. E probabilu, constata autorulu, ca planulu de reforme se va primí, dara e neprobabilu, ca insurgentii se voru invoí cu depunerea armeloru, de vreme ce realisarea reformeloru e impreunata cu dificultáti fórté mari. Astfeliu remáne iérasu interventiuone, pre care trebuie sa o esecuteze Austri'a. A presupune ca Austri'a intrevine impreuna cu Russi'a, semnifica a negá existint'a cestiunei orientali. Interventiunea unilaterale a Austriei va trebui sa deseste susceptibilitátile Russiei si a tunci usioru s'aru intemplá, cá Russi'a sa dea fréu liberu Serbici, prin care repulsiune Ungari'a aru deveni intr'o situatiune critica.

In politic'a Austriei autorulu vede numai contraste, cari se esplica prin scopurile ascunse ale politicei germáne. Pre cându Andrassy cu ocaziunea conventiunei románe a luatú o atitudine stricta fatia de Turci'a si precându caletori'a imperatului Franciscu Iosifu la Dalmati'a fu considerata de cátra poporatiunea crestina din tierile dela Dunaré cá o dovéda de bunavointia austriaca si de incuragiare, Andrassy, departe de a incuragiá pre insurgenti, acum e mai amplecatu a interveni militaresce in provinciile rescalate. Cá critere carac-

teristice la acést'a politica se constata, ca ea face Russiei neplacere si vatema interesele austro-ungare, si acést'a intru atátu, intru cátu ori-ce întindere a puterei austriace in orientu aduce pre Ungari'a in pericolulu de a fi suprimata de slavismu, iér de alta parte partea germana a Austriei nu aru puté resiste puterei atractive a Germaniei inrudite. Se pare, ca politic'a austriaca urméza o politica esentialu germána si nu a fostu de lipsa — termina autorulu — de articululu din urma din „Coresp. prov.“ cu privire la Schmerling, pentru a admoná pre Austri'a, ca bratiiele sele suntú legate.

Astadi, dice „Press'a“, s'a votatu la Camera proiectulu de creditu militar, asiá cum s'a propusu de delegati, in intielegere cu ministrulu de resbelu.

Creditu pentru cumparare de munitiuni si alte materialuri necesarii armatei, s'a redusu la sum'a de patru milióne. Acést'a suma se acorda asiá cum sa nu apese de locu nici bugetulu, nici creditulu statului. Adeca, pentru trei milióne se face virimentu: sum'a acést'a care erá destinata, print'unu votu din 1874, pentru cumparare de pusci, se va intrebuintá de o camu data pentru cumparare de munitiuni si materialuri. Ne vomu servi pentru acum cu puscele cari avemu. Iéra déca mai târdiu va fi cu trebuintia si de alte pusci, ministrulu de resbelu va cere unu altu creditu la Camera: tempulu materialu fiindu totudéun'a de ajunsu; cáci asemenea comande au trebuintia de mai multe luni. Restulu care va trebui preste acele trei milióne, si care se urca pâna la sum'a de 950,000 lei, se va luá, pentru tempulu cându va trebui, cu imprumutare, in comptu curentu, dela cass'a de depuneri si consemnatiuni.

Astufeliu, cum amu disu, indeplinimu un'a din trebuintiele cele mai esentiale ale armatei si ale tieriei, fáta a se apasá bugetulu statului.

Numai d. G. Bratianu a avutu ingrat'a sarcina de a combate acestu proiectu, care s'a primitu mái de unitatea Camerei.

Ministeriulu a datú explicárele cele mai asiguratóre. Elu a declaratu ca acestu proiectu, care coprinde o suma atátu de modesta, nu póte avé de cátu unu caracteru fórté pacificu. Elu e continuarea reorganizárei armatei nóstre. Noi ne mentienemu in tractatulu de Parisu si in neutralitatea cea mai corecta. Nu avemu cugetulu a atacá pre nimeni, nici a dá armatei nóstre unu caracteru agresivu. Dara fiindu-ca avemu o armata, si insusi tractatulu de Parisu dice ca ea póte fi chiamata a apará fruntariile, se intielege ca trebuie pusa in positiune de a-si face ori cându detori'a: si detori'a nu-si puté nici odata face de nu va avé materialulu trebuinciosu.

Legea acést'a fiindu astufeliu votata, noi consideramu acestu votu cá unulu din cele mai nationale ce s'a datú de acést'a Camera.

Corecte la unele necorecte.

(Fine)

Cu atátu mai putienu se póte justificá acea parere, ce a reprodusu „Albin'a“, cá a 2-a parere a consistoriului metrop. adeca: „ca cine intra cá membru intr'unu foru supremu, prin insusi beneficiulu si onórea aceste intrári, a primitu asupra-si si sarcin'a acestui beneficiu séu onori, între cari sarcini este si aceea, „cá de buna voia ipso facto sa primésca dreptulu de apelatiune in asemenea casu.“ Nicairi in justitia nu se va aflá o astfelu de aksioma practisata.

Pentru o loge secreta de francu masoni séu unu tribunalu ascunsu de incuistiune, unde nici dupa dovedi nu se prea cauta — precum se esprima „Albin'a“ despre casulu nostru, —

s'aru potea potriví acea aksioma, — nu inse pentru foruri, si cu atátu mai putienu pentru forurile bisericei nóstre. Póte ca are juristulu dela „Albin'a“ aici altu-ceva in vedere, póte pe unu corpu legislativu, care in sine si pentru sine 'si are instructiunile sele interne. Dar' nu scie „Albin'a“, ca si aci, cându persecuta justiti'a pe unu deputatu, nu-lu judeca parlamentulu, ci judecatori'a ordinaria? Dovéda procesele de pressa ale „Albinei“. Apoi cauzele disciplinari din art. 8 ce l'au citatu, se reducu numai la calcári si neglijintia in oficiu si in cele stricte oficióse. Cându vre unu consiliariu alu curiei aru vatamá cu o vorba pe colegulu seu, séu i-arú dá o palma pe strada, óre la tribunalulu supremu si-arú dá vatematulu acus'a? De siguru nu!

Apoi chiaru „Albin'a“ intaresce, ca in casulu nostru concretu se tractéza de o actiune *privata*, carea cu atátu mai vertosu trebuie a se aduce la forulu ordinariu de I-a instantia, cu locu de apelatiune.

Eata ca cu tóte argumentele, de pâna aici, „Albin'a“ nu-si póte justificá ipotesele sele.

Mai remane „Albinei“ inca unu argumentu ultimú — si tocmai acést'a este, care voiamu sa-lu cunoscu, si care nu mi-lu poteamu esplicá.

In alu 3-lea argumentu ce-lu atribue „Albin'a“ consistoriului metr. dice: ca delegatiunea trebuiá sa se faca, competint'a consist. metr. trebuiá sa se statorésca, si consist. archidiecesanu trebuiá sa se ignoreze; pentru ca acestu consistoriu in casulu sulevatu erá *interesatu si suspencionatu*, si se provocá spre justificarea delegatiunei iérasu la art. 54 din 1868 dietalu. Sa-mi ierte „Albin'a“ si aici cându ii dicu, ca §§ 56 si 57 ai procedurii civ. cari tractéza despre delegatiuni nu cunoscu atari motive de delegatiune.

Inse „Albin'a“, mai motivéza delegatiunea asiá: „acést'a este *privata* asupr'a redactorelui „Tel. Rom.“ . . . si asiá aru fi caditu sub competint'a consistoriului archidiecesanu (sic!), inse in casulu concretu dlu redactoru a comisu peccatulu *in cualitatea sea de redactoru la fói'a ofic. a consistoriului archidiecesanu*, pre carea d-sea o redige din incredintiarea (?) si a buna séma in contielegere séu ceva-si instructiuni (?) ale consistoriului archid., de unde urméza, ca la peccatulu comisu, 'si are parte si consistoriulu archid. cáci de jure se presupune cumca mandatarulu (adeca redactorulu) au lucratu ex mandato, pentru care ambi suntú responsabili etc.“

Ast'a-i corón'a tuturoru argumenteloru „Albinei“ si ultima ratio a ei. Atát'a discretiune amu fi recomendatu „Albinei“, cá acestea argumente sa nu le numere între opiniunile consist. metr. si sa nu le inpuna aceluia, cá unui foru itregu ci sa le reproduca ex origine, cá ale sele, precum si suntú.

Asiá dar concede si „Albin'a“ in fine finarum competint'a consistoriului archid. in casulu sulevatu, numai nu-lu lasa pre acést'a a judecá, cáci aru fi peccatitu fói'a lui, redactorulu aru fi mandatarulu lui, aru fi scrisu ex mandato si aru fi complice cu consistoriulu.

Déca aru fi fói'a „Telegr. rom.“ proprietatea consistoriului archidiecesanu, atunci de siguru altu foru nu aru avea dreptu a se amestecá in asta proprietate.

Sum curiosu, ce va dice la ast'a comissiunea tipografica testamentaria a lui Siagun'a, care in nr. 93. au datú déjà semne pipaibile, ca cine este proprietariulu „Telegr. rom.“, si judecatoriulu lui (firesce fara locu de apelatiune), si adeca tocmai pentru acelea corespondentie, pentru cari s'au plánsu par. episcopu alu Aradului.

Se vede inse, ca scriitoriulu din „Albin'a“ nu are nici idea de pusetiune

„Telegr. rom.“; „Albin'a“, care „trebuie sa se sufulte“ de a aperi instituttele Marelui Andrei, nu cunósce nici testamentul acestuia, prin care testatorul dispune despre acea fóia si redactorele ei, carele nu din „incredintiarea“ consistoriului, ci din a testatorului redige fóia „in modulu de pâna acum“, cum dice testamentulu, in care se numesce fóia de „organu alu archidiecesei si metropoliei nóstre“, asiá dar si a publicului aceste biserici, va se dica, carea are indatorire si dreptu, a aperi institutiunile biserice, a delaturá obstaculele ivite in biserica, si a primí in asta directiune totu concursulu din partea publicului biserice.

Deci, testatorul cá proprietariulu acestei foi, nu o numesce pre ea, a cutáru consistoriu, séu cutárei persóne; ci o lasa a fi redigeata, si-o consacrá biserice in tregi si publicului ei, instituindu o comisiune speciala pentru administrarea averei ei impreunata cu fondulu tipografiei.

Cându vine dar „Albin'a“ se dica: ca redactiunea foiei, cá mandataru, aru lucrá, ex mandato consistoriului archid. mandante, apoi acésta afirmatiune, nu numai este esita din ventu si din nescari ilusiuni, ci dovedesce totu odata autorulu acestoru absurditati, ca nu cunósce nici referintiele de dreptu ale „contractului de mandat“, dupa care aru trebú sa reproduca redactiunea o plenipotentia, dela consistoriulu archidiecestanu.

Se vede ca „Albin'a“ 'si iá ansa la atari suspiciónari de acolo, ca consistoriulu archid. pâna acum nu au luat cuventulu a dechiará, ca redactorele nu au scrisu la mandatulu lui.

Dar ce are acestu consistoriu, cu cele ce se scriu in o fóia de prin cutare unghiu alu tiei? Cine va asteptá, cá consistoriulu archid. sa se faca advocatulu tuturoru persóneloru de cari se scrie in fóia?

Dupa logic'a „Albinei“ luata dela „tacendo respondit“ s'aru potea invinui de complice, in modulu de susu, intregu publiculu bis. nóstre si tóte corporatiunile si forurile ei.

Remanu dar si ultimele argumente ale „Albinei“ nisce frase góle si nefundate, suspiciónari aruncate asupr'a consistoriului archid., ceea ce nu-i face onóre „Albinei“.

Da, au eseriatu acestu consistoriu delegatiunea in forurile protopresbiterali, inse nu dupa suspiciuni si siópte góle si desierte. Inse motivele „Albinei“ de delegatiune, nu le cunósce nici o justitia moderna, nici in legi positive, nici dupa „more seu autoritate rerum judicatarum“ cum dice „Albin'a“.

Incheiu cu acea observare, ca eu nu m'amu folositu de unu limbagiu nepotrivitu asupr'a autoritatilor bisericesci, ci tocmai „Albin'a“ cade in acestu pecatu in gradu mare.

Eu tocmai pretindu dela cei in „serviciu bisericescu“, precum este si redactorele „Albinei“, cá se tracteze materii juridice si administrative bisericesci, cáci avemu lipsa de ele, (asteptu, cá on. redactiune a „Telegr. rom.“ sa-mi publice si tractatulu alu 2-lea), iér' nu sa suspicioneze foruri in tregi, séu apoi se aduca motive vederate si fapctice pentru acelea invinui, iér' nu sofisme si fantasii.

Ei, dar unde lipsescu tóte motivele si argumentele, cá si in operatulu „Albinei“, apoi urméza — ultima ratio — lectiuni si amenintiári „cu puterea cuceritóre“, ce ni o representá „Albin'a“ la finea articolului ei.

Me miru de „Albin'a“, de ce nu recomanda „censura“ asupr'a „Telegr. rom.“, ci amenintia cu o „potere mai mare cuceritóre si lovitóre in orice resistintia“ si se face tocmai asiá de neconsecinta in ténut'a ei pâna la 1 Ianuariu 1876, cându se „sufultá“ din tóte puterile a combata „puterea amenintiátóre a dloru stapanitori“, ce lovia in biete nationalitati si in jur-

nalele române?! Tare s'au schimbatu tempulu si ómenii dela Ianuariu 1876 incóce.

La revedere pe altu terenu — amicabilu.

Sabiia, in 28 Ian. 1876.

Dr. Borci'a.

Talmacelu in 28 Ianuariu 1876 v.

Dle Redactoru! Subsemnatulu cetindu in stimatulu d-vóstra jurnalulu nr. 8 pag. 31 colón'a a trei'a unu articlu edatu de autorulu S. D. despre afacerile nóstre scolastice si comunali de aici, spre constatarea adeverului, me grabescu a ve rógá, cá sa primiti in colónele jurnalului „Telegr. Rom“ urmatórele modeste 1876.

Reflecsiuni:

Facia cu scól'a ce are sa se infintiedie, jurstárele din lips'a de midilóce materialu au impedeatu a satisfacé dorintiei publice in acésta directiune, in sa sperámu ca pedecile se voru delaturá si ca la tempulu seu vomu poté aratá unu resultatu favoritoriu acestui scopu; deci amánarea unei intreprinderi din cause motivate, dupa a nostra parere, inca nu e sistare. — Autoriulu susmentionatulu articlu dice intre altele, ca dupa cetirea ratiotínului bisericescu asteptá se urmeze darea de séma si a ratiotínului scolasticu, nu negamu, ca de acésta parere au fostu mai multu individi ai sinodului nostru parochialu, inse ce e caus'a de nu s'au efeptuitu? Suntu imprejuriári, cari nu le potemu trece cu vederea. Membrii oficiului comunale si membrii comitetului parochiale, fára putiena esceptiune, suntu unii si acciasi individi, prin urmare lucrarea lor in ambe directiunile este tare ingreoiata si in cordata; cu tóte acestea, acesti membri suntu totu odata flórea sateniloru nostri si densii cá atari s'au bucuratu si au onóre a se bucurá de tóta increderea conlocuitorilor de care fura alesi si prin cari in anulu curente prin entusiasmu de nou fura realesi.

Mai departe considerándu, ca membrii oficiului comunale 'si conducu trebile lor, esceptiune antistele, fára nici unu salariu cátsu de micu, ba acesti'a pórtá sarcinele si slujbele, spre inbarbatarea sateniloru nostri, in rendu cu acesti'a. Considerándu ca venitele nóstre incurgu mai tóte in fondulu universitátiiei sasesci si comun'a nóstra pórtá de seculi de ani procese cu acésta natiune, iéra venitele extraordinarie resp. aruncaturile, ce se facu asupr'a poporului nostru locale nu se mai potu inmarí spre a poté devení in placut'a pusetiune a salarisá si pre membrii oficiului comunale. Acesti'a servescu deci gratisu, in sa pâna de presentu nu s'au ivitu nici celu mai micu abusu in administrarea fondatiuniloru, din contra aceste fondatiuni s'au creatu in cea mai mare parte prin trensii si au crescutu la sume considerabile.

Cetirea ratiotínului scolasticu, amánata numai din caus'a restaurárii membriloru oficiului comunale resp. fiindu acesti'a ocupati cu computulu alodialu, se va face cátu mai curendu inaintea poporului si suntemu de plinu asigurati, ca acésta dare de séma, cum in trecutulu asiá si in presinte va indestuli pre deplinu pre ascultatori si ca asertiunea reutatiósa si fára nici un'a basa a autorului S. D. din articlu 8. „Ca fundatiunea scolastica se afla de presentu in máni secrilegi“ va disparea, cá negur'a dupa ivirea sórelui. Deocamdata atát'a spre orientarea apretiat'a de judecare a onorabilului publicu cetitoriu.

Unu íbitoriu de progresu si membru alu sinodului parochialu locale.

Varietáti.

* Necrologu. In dilele aceste amu primitu trist'a si durerós'a scire despre mórtea demnului Administratoru protopresbiteralu alu tractului Seculu, Lazaru Maximu de Katzko. Regretámu ca nu amu primitu detariuri mai de aprópe despre defunctulu si cu deosebire despre dilele sele din urma. Deci ne exprimámu condolenti'a pentru subit'a perdere a unu barbatu in etatea cea mai frumós'a a barbatiei, lasandu veduva biserice tractuale si famili'a fára de íbitulu si tarele ei radimu. *Fia-i tierin'a usióra si amintirea eterna!*

* Scól'a de fetit'e din cetatea Sabiului se deschide cu inceputulu semestrului II in casele din strad'a Macelariloru nr. 37. Instructiunea va urmá cá si pâna acum: inainte de média-di invetiamentulu din cártile prescise; dupa amédi lucru de mána, in care se cuprinde si instructiunea in *tiesutu*, condusa, sub priveghiunea dómnei invetiátorese M. Stoicovici, de un'a din cele dóne domnióre *preparande*, care 'si facu pracsá lângá acésta scól'a.

* Ordinatiune ministeriale. Fóia oficiala „Budapesti Közlöny“ publica o ordinatiune a ministrului reg. ung. de justitia, prin carea se incunoscintieza tribunalele regesci ung. ca tribunalele din Romani'a in afaceri civile mestecate (intre cetatieni din Ungári'a si intre cetatieni din Romani'a) esplia reciprocitatea esecutiunei astufeliu, ca adeca numai atunci are a se efectu' cându suntu aduse din ceealalta parte sentintie si resolutiuni definitive, pre cându in urm'a unei resolutiuni asigurátoria denega efeptuirea esecutiunei. Deci ministrulu provóca pre tribunalele nóstre a urmá si ele intogm'a in casuri analóge, observándu reciprocitatea.

* „Romani'a juna“ va serbá si in anulu acest'a balulu seu. Societatea si anuncia balulu in modulu urmatoriu:

Societatea academica „Romani'a juna“ din Vien'a ve invita cu onóre la *balulu romanu* ce se va dá sub patronatulu préstimateloru dómne Mathild'a Dumb'a, Mari'a de Felisiano, Mari'a de Florescu, Elen'a de Marenzeller, si sub presiedinti'a de onóre a préstimatului domnu c. r. majoru Anob de Marenzeller in „Grand Hôtel“ la 19 Fauru 1876.

Venitulu este menitu pentru cabinetulu de lectura alu acestei societáti. Pentru comitetu Neagoe pres. Fileanu. Localulu comitetului se afla din 10 Fauru incependu in „Grand Hôtel Opernring“ bilete pentru domni 6 fl. pentru dame 3 fl. NB. Ofertele marinimóse suntu a se tramite casariulu comitetului arangiatoriu Drd. O. Blasianu Vien'a VII Kirchberggasse Nr. 5 pâna in 20 Martie.

Va fi interesantu pentru cetitorii nostri a cunósce si destinatiunea venitului cu ratu dela acésta petrecere. Destinatiunea inse o va cunósce publiculu mai bine din adres'a, cu care junimea romana din Vien'a se indrépta cátra publicu. Eata-o in urmatórele:

Studentii romani din Vien'a, simtindu-se pe pamentu strainu, incunguiriati de limbi, datine si legi straine, — spre a se perfectóna in limb'a lor materna si spre a-si pastrá si intári simtiementele romanesci, — s'au intrunitu de multu tempu incóce dejá in societáti, pre temeli'a cáror'a s'a fundatu societatea „Romani'a juna.“

Zelulu si energiei unoru membrii ai acesteia de o parte, de alta parte inse bunavointiei si spriginului din partea publicului romanu are a multiami numit'a societate, ca a potutu sustiené de 3 ani incóce „Cabinetulu de lectura“, deschisu in an. 1873.

Ce beneficiu este acestu cabinetu pentru studentii romani — uniculu adapostu pentru cultivarea limbei si

literaturei romane, — ce beneficiu este acestu cabinetu pentru studentii seraci, cari afla intr'ensulu loouintia gratuita, — si in fine ce fapta onorifica este preste totu esistintia acestui cabinetu pentru romani, — a cunoscutu si constatatulu publiculu romanu prin insemnatulu seu concursu, ce l'a datu cu ocaziunea tuturoru intreprinderiloru facute spre folosulu acestui cabinetu.

Cea mai insemnata dintre aceste intreprinderi este „*balulu romanu din Vien'a*“, a cáru venitulu a fostu destinatu totu déun'a pentru sustienerea desu numitulu „cabinetu de lectura.“

Reesirea splendida a acestui balu este unu succesu, care cu atátu castiga in valórea sea, cu cátu contactulu, ce-lu provóca intre romani si straini, dá celoru dintáiu ocaziune a indreptá multe notiuni si judecáti false.

E imbucuratoriulu folosulu moralu, ce-lu aduce; este inse fórté insemnatu si folosulu materialu, cáci singuru numai prin acestu ajutoriu se sustiene „cabinetulu de lectura.“

In urm'a acelor'a-si motive, cari ne au necesitatu in trecutulu, apelámu si in acestu anu la publiculu romanu, cerendu-i scursulu seu acolo, unde puterile nóstre nu mai suntu suficiente cáci scopulu e: a sustiené viétia unei plante, carea de-si acum mica si tenera, va aduce in curendu fructele sele.

* Multiamita publica din partea comunei nóstre bis. Margineni.

(Urmare.)

Comun'a Ohab'a 1 fl. 20 cr.; com. Pareu 6 fl.; com. Toderiti'a 3 fl. 40 cr.; parochi'a gr. or. din Chirperu 1 fl. 20 cr.; com. Fofeldea 1 fl.; com. Gisuu de josu 1 fl. 40 cr.; com. Scorei 3 fl.; com. Amnasiu 1 fl. 65 cr.; com. Apoldu micu 7 fl.; dlu par. Ioanu Drocu 1 fl.; dlu Macelariu 1 fl.; dlu I. Maniu 1 fl.; com. Calnicu 2 fl. 40 cr.; com. Sasebesiu 9 fl. 7 cr.; com. Laneremu 2 fl. 50 cr.; dlu Davidu Pandrea 5 fl.; com. Sibisielu 1 fl. 40 cr.; com. Lomanu 5 fl. 76 cr.; com. Sesciori 4 fl. 70 cr.; com. Lazu 5 fl.; com. Kapoln'a 3 fl.; com. Siugagu 2 fl. 50 cr.; parochi'a din com. Sin'a 2 fl.; paroch. din com. Rodu 3 fl.; dlu Ioanu Davidu 1 fl.; com. Tilisc'a 2 fl.; parochi'a din Tilisc'a 2 fl.; paroch. din Tilisc'a 2 fl.; biser. din com. Galesiu 2 fl.; biser. din com. Valea 2 fl.; dlu Oprea Cornia 1 fl.; com. Posiort'a 1 fl.; com. Breaza 1 fl. 60 cr.; com. Dragusiu 1 fl. 70 cr.; comun. Uci'a sup. 1 fl. 85 com. cr.; com. Oprea Cartisiór'a 2 fl. 20 cr.; com. Strei'a Cartisiór'a 1 fl.; bis. din com. Porumbacu de susu 2 fl. 90 cr. com. din Avrigu 4 fl.; bis. din Sabesiu de josu 2 fl. 24 cr.; com. Porcesti 1 fl. 40 cr.; bis. gr. or. din Talmacelu 1 fl.; com. Sadu 2 fl.; com. Bolti'a 2 fl.; dela bis. din Bolti'a 1 fl.; com. Porumbacu inf. 2 fl. 50 cr.; com. si bis. Ocn'a inf. 1 fl. 94 cr.; biser. gr. din Ogn'a sup. 5 fl. 42 cr.; com. Topárcea 6 fl.; com. Apoldu inf. 5 fl. 70 cr. bis. gr. or. din Apoldu mare 1 fl.; com. Galesiu 1 fl. 60 cr.; dela com. din Sibielu 3 fl.; bis. din com. Poplac'a 1 fl.; inca dela cas'a comunei si dlu notariu 2 fl. 20 cr.; com. Nou 1 fl.; poporeni din Sacadate 3 fl. 50 cr.; com. Calboru 2 fl. 50 cr.; com. Galatiu 1 fl.; com. Arpasiu inf. 2 fl.; com. Strezia Cartisióra 3 fl. 50 cr.; dlu Dumitru Tanase 1 fl.; com. Oprea Cartisiór'a si parochi'a 3 fl. 16 cr.; com. Sarat'a 1 fl.; com. Porumbacu de susu 3 fl.; com. Porumbacu inf. 1 fl. 20 cr.; dlu Vasilie Macsimu 1 fl.; com. Avrigu 2 fl.; com. Vestemu 1 fl.; dlu I. Popescu 1 fl.; com. Poplac'a 1 fl.; Ioanu Vidriginu 1 fl.; Sierbanu Dancariu 1 fl.; dela bis. vechia din Rasinari 2 fl. 40 cr.; dela bis. stei treime 5 fl. 78 cr.; si dela com. Rasinari 5 fl.; Tom'a Catana Popu 4 fl.; com. Sadu 2 fl.; bis. gr. or. din Talmacelu si dela com. 2 fl. 50 cr.; com. Bolti'a 2 fl.; bis. din com. Porcesti 4 fl. 50 cr.; dela bis. Sabesiu inf. 2 fl.; poporeni din Sacadate 8 fl.; com. Gridu 2 fl. 40 cr.; com. Veneti'a de josu 1 fl. 30 cr.; com. St. Martinu 1 fl. 43 cr.; com. Sasasiu 4 fl. 62 cr.; bis. din Ghimbacu 2 fl. 40 cr.; parochi'a din Vulcanu 2 fl. 80 cr.; dlu prot. Metianu prin colecta au adunatu mila 5 fl.; dlu N. Pencsiu 1 fl.; com. si dela bis. Tohanalui vechiu 1 fl. 7 cr.; com. Tocile 2 fl.

5 cr.; bis. dela Stupinile Brasiovului si din partea parochului Masilianu 7 fl.; bis. din com. Feldiara 1 fl.; bis. gr. or. din Rotbavu 1 fl. 20 cr.; com. si bis. Tientiari 5 fl.; dlu I. Eft. Popoviciu 1 fl.; com. Siercaiti'a 1 fl. 50 cr.; com. Ticusiu rom. 1 fl.; bis. din Daisora 1 fl.; dela crestinii din Sten'a 1 fl.; din Opidulu Cohalmu 3 fl.; din com. Homorodu 1 fl. 50 cr.; com. Palosiu 3 fl. 30 cr.; com. gr. or. din Cati'a 3 fl.; bis. din Dragosiu 1 fl.; com. Mercheasiu 2 fl. 51 cr.; bis. gr. or. din Bogat'a 1 fl. 34 cr.; paroch'a gr. or. din Mateasiu 1 fl. 70 cr.; dela poporeni din Hevizu 2 fl. 20 cr.; com. Fontuna 1 fl. 70 cr.; com. Lupsi'a 1 fl.; parochi'a Cucuiat'a 2 fl.; com. Valendorf 1 fl. 40 cr.; com. Lofnizu 1 fl.; com. Mucandorfu 1 fl. 60 cr.; com. Cetinu 2 fl. 65 cr.; com. Retisdorfu 1 fl. 50 cr.; dlu Ioanu Fliatezu 2 fl.; com. gr. or. din Hendorfu 1 fl. 80 cr.; bis. din Trapoldu 1 fl.; bis. gr. or. din com. Siasiu 1 fl.; bis. gr. or. din Danesiu 2 fl. 30 cr.; bis. gr. or. din Cinculu mare 2 fl. 53 cr.; com. Gridu 1 fl.; com. Persani 2 fl. 10 cr.; com. Mandr'a 2 fl. 60 cr. (Va urma)

Industria nationala. D'abiá s'a votatu conventiunea comerciala cu imperiulu vecinu, conventiune prin care se proteje vre-o 10 industrii nationale posibile in tempulu de fatia si realizabile in cursulu de 10 ani cátu duréza acea conventiune, atátu de multu incriminata de opositiune — si eata vedemu cu satisfactiune reinviendu fabrice de postavu cá cea parasita a dlui Cogalniceanu, multiamita capitalistului E. Alcase; si eata punendu-se temelii la fabrice de zaharu si punendu-se in miscare si o fabrica de hartie in Iasi. Aceste industrii sunt protejate cu 20 si 30 la suta prin conventiunea austro-ungara. Aceste inceputuri de industria si cele ce voru mai veni merita tóta atentiunea si incuragiarea publicului si guvernului, si credemu ca produsele lor, in conditiuni egale séu mai avantajoase decâtu cele straine, voru fi totudéun'a preferite de románi.

Nu suntu óre aceste miscári de fabrici cea mai fericita desmintire ce se da in asiá de scurtu tempu celor ce s'au napustitu cu totu felulu de injurii asupr'a conventiunei comerciale incheiata de guvernulu nostru cu imperiulu austro-ungaru?

Dara sa lasámu aceste consideratiuni si sa felicitámu astadi pre „Románulu si organele iesiene care anuntia publicului cu aceeași satisfactiune cá si noi aceste fericite inceputuri de industria nationale.

Eata ce cetimu in „Aperatorulu legei“:

„Anunciámu cu placere infintia-rea unei fabrice de harthia de tigári, care s'a deschis in Iasi de A. Goldner in strad'a primariei. Calitatea harthiei confectionate aici, fiindu cá si acea care se aduce din strainatate, ofere avantajulu celu mai insemnatu cumperatorului, ca este multu mai eftina decâtu acea din strainatate. Noi aplaudámu latirea industriilor mai cu séma a celoru indispensabile. In acestea ómeni harnici si muncitori voru gasi o ocupatiune ce le vá dá dilnic'a páne. Urámu succesu dlui intreprindietoriu A. Goldner.“

„Economulu“ si „Hygien'a“ de care se facu amintire intr'o corespundintia in unu nr. tr. nu le amu veditu dela anulu nou incóce; pre cea din urma nu o amu veditu de locu.

Locu deschisu.

Rosi'a de munte 5 Februaru n. 1876.

Dle Redactoru! Iti sum datoriu cu multiamita recunoscintia, cáci avusi bunetate a primí in nr. 4 alu diurnalului ce redigi, in rubric'a „Varietáti“ acea infama calumnia*), ce o a vomatu, in contr'a persónei mele, unu

*) Se intielege pre lángea urmatórea observare din partene.

calumniatoriu, in diariulu magiaru „Nemere“, unde dice calumniatoriu, ca eu cu ocaziunea partielárei paduriloru in Offenbai'a, asiú fi amenintiatu pre unguri cu cuvintele aceste: „Bagati de séma, ca acusi iéra veti cautá sa fugiti,“ apoi adauge, ca eu in anii 1848/9 amu fostu prefectu in pártile acele.

Eu asiú poté se retacu acea calumnia, inse cá se nu dica cineva: qui tacet consentire videtur, mi iéu indrasnire — cu permisiunea domniei tale — a dá meritoriulu respunsu, la acele barfele, in urmatóriele:

Este adevratu, cumca eu in 6 Novembre 1875 cá plenipotentiatu din partea ordinariatulu metropolitanu, amu fostu provocatu de cátra comisiunea urbariale pentru segregarea paduriloru in Offenbai'a a me infacisiá, cá reprezentante alu bisericei nóstre gr. cat. din Offenbai'a, pre 6 Novembre, unde m'amu si prezentatu pre 10 óre antemeridiane. — Acolo, pre la 3 óre, ne-amu adunatu in cas'a dlui magistru de posta Kummerländer, cá curatore primariu alu bisericei rom. cât. (fiindu ca preutu stabili in locu nu este) eu, si administratorele protopopescu gr. or. Danciu. — Cu care ocaziune intr'o convorbire amicable cu esmis'a comisiune, in persón'a domniloru Dr. Csávási cá fiscalu regescu, d. Ninger cá asesoru din partea tribunalulu urbarialu si unu geometru fára nici un'a contradictiune, séu opositiune ni s'a spusu, cumca fiestecare confesiune séu biserica va capeté 9 jugere de padure pentru scóla si 6 pentru parochu. — Cu acésta amu fostu multiamiti cu totii, ceea ce preste 2 óre s'a si luatú la protocolu.

Acum noi, cei trei reprezentanti ai bisericeloru, ne-amu fostu hotarítu intre noi: cá tóte trei pártile bisericeloru, se ni le dé comun'a comasate si separate intr'unu locu. Despre ce informándu-se satenii, adeca reprezentantii comunali, toti románi (cáci orasienii fiindu tacsalisti n'au capetatu paduri) ne-au chiamatu in adunarea lorú si ne-au rogatu, cá sa nu ne desbinámu de cátra comuna cu segregare comasata, cáci ei nu ne potú dá acele 26 de jugere intr'unu locu, ci in mai multe párti. — Asiá noi, cei trei reprezentanti, amu avutu de a face numai cu románii, cu cari ne-amu si inoitu, a remáné cu comun'a, fára de a avé vre-o colisiune cu salba de unguru, fiindu, in totu decursulu acestoru pertractári, de fatia notariulu comunale care póte dovedi: déca amu amenintiatu eu vre unu unguru, cáci cu altii afara de cei trei mai susu amentiti nu amu avutu nici o afacere.

Aceste terminándu-se, sum gat'a in totu momentulu a stá de fatia cu calumniatoriu de dupa tufa, cu frunte senina, inaintea ori-cáru tribunalu, nu numai lumescu ci si ddieescu; dara nu avemu ce „calumniare audacter semper aliquid inhaeret;“ asiá eu inca in diu'a aceea 6 Novembre sér'a amu plecatu catra casa.

Acum vinu la acelu argumentu alu calumniatoriu, pre care 'si baséza veninulu calumniei sele, cá se fia mai ponderantu: cumca in pártile acele eu amu fostu prefectu in anii 1848/9.

Este adevratu cumca amu fostu prefectu pre locurile acele, inse si aceea este adevratu, cumca in tóta Ungari'a si Transilvani'a nu a fostu unu opidu mai liniscitu si mai crutiatu decâtu Offenbai'a. Acolo eu amu conservatu nu numai ustrinele (cohurile) si o multime de casi erariali, ci si o suma insemnata de avere erariale in bani si in topituri de auru si argintu. — Apoi nu numai toti oficialii cameráli, ci si toti orasienii au fostu crutiati, de si unguri, incátu dupa dis'a románulu: nu a picatu nice apa rece preste densii, nici a avutu cineva cea mai mica dauna; pentru care a

mea portare, dupa terminarea revolutiunei, mi s'au datu, dela prefectulu bailoru (Bergverwalter) unguru, cu numele Veres Márton care si astadi se afla in Clusiu la directiunea r. montana, si dela prefectulu ustrineloru, iér' unguru, Palos atestate, despre cele ce amu seversitu eu in cursu de 10 luni, pentru pastrarea bunuriloru erariali, si a orasieniloru de acolo; care atestate nu m'amu rusinatu a le presentá Majestátei Sele Imperatului si Regelui apostolicu, si cari si astadi se afla in cabinetulu Majestatei Sele.

Aceste au fostu faptele mele din 1848/9 cá prefectu, care oficiu mi-lu reproduce calumniatoriu, cá argumentu, spre a-si spriginí calumnia din „Nemere“.

Imi inchieiu aceste orduri, cu acea sentintia fatia cu calumniatoriu: Saevissimae ferae in sylvis sunt ursi et leones, in urbibus calumniatores, si-lu provocu, cá déca are curagiu mai incolu, sa sté cu numele fatia cu mine, pre aren'a publicitátei, iér' nu dupa culise.

Simeone Cavaleru de *Balint*, m/p. parochu si ppopu in Rosi'a de munte.

Preturiile din piatia.

Sabiu 11 Ian. (30 Febr.) Gráú o hecto litra, cualitatea cea mai buna, 6 fl. 40, de mijlocu 5 fl. 90, inf-rióra 5 fl. 40; gráú mestecatú cual. cea mai buna 4 fl. 90, de mijlocu 4 fl. 40, inf. 3 fl. 90; secara, cual. cea mai buna 3 fl. 70, de mijlocu 3 fl. 50, inf. 3 fl. 20; orzu 3 fl. 50; ovesu 2 fl. 80—2 fl. 20; cucuruzu (porumbu papusioiu) 2 fl. 50; cartofi, 1 fl. 50 xr.; mazare litr'a 14 xr.; linte 17 xr.; fasole 9; fènu 50 chilogr. 95 xr. — 1 fl.; lemne de focu unu metru cubicu 3 fi. 50 lemne vertése si 2 fl. 80 mestecate. — Lumini de seu 64 xr. chilogr., sapunu 46 xr.; carne de vita 32, 30, 28; de vitielu 32—28 xr.; de porcú 38—36 xr., slanina 60 xr. chilo.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Ianuariu (12 Febr.) 1876

Metalicele 5%	68 65
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 65
Imprumutulu de statu din 1860	111 26
Actiuni de banca	873 —
Actiuni de creditu	182 —
London	114 60
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	76 60
„ „ „ Temisiorene	75 50
„ „ „ Ardelenesci	75 50
„ „ „ Croato-slavone	85 —
Argintu	103 60
Galbinu	5 41
Napoleonu d'auru (poli)	9 20

Concursu.

Pentru intregirea parochiei gr. res. de I clasa a Lasleului románu, protopresbiteratulu Tarnavei de susu, se escrie concursu pána la 28 Februaru 1876 st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica constatátoria din 26 jugere aratóre, 3 jugere fenatiu si 600°□ pendiente de cástigatu.
 2. Cuartiru naturalu.
 2. Dela 140 familii din materia si filii cáte 2 metre de cucuruz cu tuleu, din care a trei'a parte este a cantorelui.
 4. Dela 140 familii cáte o di de lucru.
 5. Stol'a usuata de parochulu reposatu.
- Doritorii de a ocupá acésta parochia, au a-si asterne coucursule lorú instruate in sensulu st. organicu § 13 si a dispositiuniloru provisor. e pentru regularea parochieloru in archidieceasa din 1873 § 16 lit. 6 pána la terminulu susu indicatu.

Alm'a in 31 Ianuaru 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioanu Almasianu,
(1—3) protopresbiteru.

Concursu.

Fiindu-ca la cererea parochului Alecsiu Fratesiu, si a poporulu din opidulu Presmeru, maritulu consistoriu archidieceasanu la 13 Martie 1875 nr. 436/B. a incuviintiatu instituirea unui capelanu, care sa fia totu-odata si invetiatoriu de cl. a III cá diriginte asiá se escrie concursu pána la 8

Februaru a. c. in care di va fi si alegerea. —

Emolumentele suntu:

a) din caus'a alodiala in bani, cuartiru si bucate 430 fl. v. a.

b) din didactru, dela morti, masle si alte accidentii 70 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si asterne suplicele instruate in sensulu statutulu organicu pana la terminulu indicatu la subscrisulu, de sine se intielege, cá concurentii voru documentá, ca au absolvatu celu pucinu 4 clase gimnasiale, apoi cursulu pedagogico-teologicu-cu atestatu de calificatiune, si ca a servitu 2—3 ani cá invetiatoriu.

Brasiovu in 8 Ianuariu 1876. —

Pentru comitetulu parochiale:

Ioanu Petricu m. p.
Protopresbiteru gr. or.

Nr. prot. s. I. — 13 1876.

Concursu.

Conformu conclusulu adunárei generale dela Naseudu din 1870 de sub p. XVII pos. 8 si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedinti'a de astadi se escrie *de nou* concursu pentru elaborarea celei mai bune cárti de *igien'a populara* cu terminu pána in 31 Decemvre a. c.

Conditiiunile suntu:

Opulu sa fia in tóta privintia corespundietoriu trebuintieloru poporulu nostru si cu deosebire sa se arete intr'ensulu si relele urmári ale abusárei cu beuturi spirituóse. —

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele sa fia scrise legibilu si de mâna straina, in fruntea lorú sa stée o devisa (motto) iérasu scrisa de mâna straina. —

Pre lángea manuscripte sa se alature si o scrisóre pusa sub couverta, sigilata cu unu sigilu cu initiale straine de ale autorulu, si portandu pre adres'a dinafara devis'a manuscriptulu resp. iérasu scrisa de mâna straina. In launtrulu scrisórei autoriulu se va numí pre sine. —

Din siedinti'a ordinara a comitetulu asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 15 Ianuariu 1876. c. n.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.

D. P. Barcianu,
(2—3) secretariu alu II-lea.

Edictu.

Nicolae Sierbanu de religiunea gr. orientala din Sebesiulu de susu, paresindu cu necredintia pre legiuit'a sea muere Eva nascuta Chiridonu de patru ani si jumetate, se citéza prin acestu edictu de a se infacisiá la subsemnatulu foru in terminu de unu anu si o di, cáci la din contra se va decide procesulu matrimonialu sullevatu de numit'a muere si in absentia lui.

Sibiu 25 Ian. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or.
tract. II alu Sibiuului.

I. Popescu,
(1—3) protopopu.

Insciintiare.

Deschidendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiu cursulu de instructiune pentru mósie, candidatele de mositu de nationalitatea romána si nemtiésca suntu prevocate a se insinuá pána la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februaru 1876.

Dr. Lukacs Miculicz,
(2—4) Profesoru ord. de mositu,